

Samenleving

Postbus 1
2650 AA Berkel en Rodenrijs

Nadere informatie

Stephanie van Eijk

Telefoon

14 010

E-mail

info@lansingerland.nl

Website

www.lansingerland.nl

Aan de leden van de Gemeenteraad

Verzenddatum 21 april 2021
Ons kenmerk U21.01793

Onderwerp **Regionaal plan van aanpak 2021
doordecentralisatie Beschermd Wonen
en Maatschappelijke Opvang**

Geachte leden van de gemeenteraad,

Reden van deze brief:

Gemeenten zijn sinds 2015 verantwoordelijk voor Beschermd Wonen en al langer voor Maatschappelijke Opvang. In het centrumgemeentegebied Rotterdam werken zeven gemeenten vanuit een gezamenlijk kader aan de invulling van deze verantwoordelijkheid: Albrandswaard, Barendrecht, Capelle aan den IJssel, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Ridderkerk en Rotterdam. De samenwerkende gemeenten hebben hiertoe vanaf 2015 een bestuurlijke samenwerkingsovereenkomst afgesloten. Vanaf 2018 geldt het gezamenlijk regionaal beleidsplan 2018 t/m 2020 als kader voor de samenwerking. Dit regionaal beleidsplan werd door uw gemeenteraad op 17 december 2020 verlengd tot en met 31 december 2021. (BR2000116).

De wethouders zorg van de samenwerkende gemeenten hebben op 2 februari 2021 een Regionaal plan van aanpak 2021 doordecentralisatie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang vastgesteld. Dit is vervolgens in de afzonderlijke colleges van de gemeenten eveneens vastgesteld. Over het jaar 2020 werd eveneens een plan van aanpak vastgesteld, waarover uw raad in januari 2020 werd geïnformeerd. (T20.00329).

In het plan van aanpak 2021 wordt onder meer toegewerkt naar:

- Gezamenlijk beleid en regelgeving (ontwikkelen van nieuw Regionaal Beleidsplan 2022-2026).
- Toegang: onderzoeken samenwerking centraal onthaal Rotterdam en lokale toegang Beschermd Wonen. Doel is om te komen tot afspraken over de vormgeving van de toegang tot Beschermd Wonen.
- Doorontwikkeling van de regiomonitor Beschermd Wonen.
- Opstellen van een regionale begroting en dekkingsplan Beschermd Wonen 2022.

- Uitwerking van de voorgestelde variant voor de governance van de samenwerking, de bestuurlijke structuur, het inregelen van overlegmomenten en besluitvorming.
- Afstemming in de regio van de voorbereidingen op de inkoop maatwerkvoorzieningen voor Beschermd Wonen 2022.
- Gemeenschappelijke regionale visie ontwikkelen op terugdringen dakloosheid en de woon-zorgopgave.
- Afspraken over het volume van het beschikbare aanbod, de kwaliteit en de spreiding van BW-voorzieningen.
- Volgen landelijke ontwikkelingen en vertalen naar regionale opdracht.

Wij willen u over dit plan van aanpak informeren zodat u zich kunt voorbereiden op de aanstaande besluitvorming hierover. Wij zullen op een aantal van de genoemde onderwerpen naar verwachting nog in 2021 wel een besluit van uw raad vragen.

1 Toelichting:

In het najaar van 2020 werd duidelijk dat de financiële middelen voor Beschermd Wonen met ingang van 2023 door het Rijk anders verdeeld zullen worden. Deze middelen zijn nu nog gekoppeld aan de centrumgemeente Rotterdam, maar gaan onderdeel uitmaken van een nieuwe, integrale verdeling van middelen over alle gemeenten. De middelen voor Maatschappelijke Opvang blijven vooralsnog verdeeld over de centrumgemeenten.

Landelijke uitgangspunten voor de doordecentralisati

Het Rijk en de VNG zijn het eens over de aanpak van de doordecentralisatie Beschermd Wonen. Er zijn afspraken gemaakt over de manier waarop de transitie in beschermd wonen de komende jaren tot stand moet komen.

- In een nieuw verdeelmodel worden de middelen verdeeld over alle gemeenten in plaats van alleen de centrumgemeenten. De middelen zullen verdeeld worden op basis van objectieve criteria in plaats van op historisch gegroeide verdeling. De uitkomsten van deze herverdeling zijn nog niet definitief bekend (de minister van BZK deed een eerste voorstel in februari 2021).
- Er komt een gefaseerde invoering van het objectief verdeelmodel voor beschermd wonen en de doordecentralisatie op dit onderdeel in 10 jaar, gerekend vanaf het jaar 2023. De middelen voor de maatschappelijke opvang worden (vooralsnog) niet doorgedecentraliseerd.
- De centrumgemeenten blijven verantwoordelijk voor bestaande cliënten. De nieuwe cliënten vallen vanaf dat moment onder de verantwoordelijkheid van alle gemeenten.
- Gemeenten zijn verplicht om regionaal samen te werken.

Deze uitgangspunten bieden de gelegenheid om de transitie van Beschermd Wonen effectief en beheersbaar te laten verlopen. Daarbij werden wel de nodige uitdagingen genoemd, waaronder meer ambulante ondersteuning (en voldoende middelen om dit te realiseren), met daarbij ook voldoende woningen voor de doelgroep.

Opdracht voor onze regio

Gemeenten in heel Nederland, en dus ook in deze regio, hebben de gezamenlijke opdracht om in het licht van deze ontwikkelingen de samenwerking in de komende jaren verder met elkaar te concretiseren. Voor het verder ontwikkelen van de samenwerking is in het bij deze brief gevoegde plan van aanpak een uitwerking gemaakt. Hiermee geven wij ook invulling aan de ‘verplichte regionale samenwerking’ die het Rijk memoreert en die wij al enige tijd in gang hadden gezet. In het plan van aanpak is beschreven op welke punten de samenwerkende gemeenten gezamenlijk willen optrekken en wat ze daarin willen bereiken. Dit vraagt te zijner tijd nog besluitvorming van de afzonderlijke gemeenten in onze regio.

Gezamenlijke opgave voor wat betreft de capaciteit en de spreiding over de regio

Wij hebben een gezamenlijke analyse gemaakt van de cliëntbewegingen in de populatie Beschermd Wonen en daarbij de ambitie uitgesproken om een evenwichtiger spreiding van cliënten, bijbehorende voorzieningen en uitstroom naar zelfstandig wonen mogelijk te maken. We gaan uit van een gezamenlijke verantwoordelijkheid om cliënten Beschermd Wonen een passende plek te bieden in het hele werkgebied. We dragen met elkaar naar vermogen bij in de kosten van onze gezamenlijke voorzieningen (waarbij het principe ‘budget volgt cliënt’ geldt). In het afgelopen jaar hebben we een begin gemaakt met het gezamenlijk (en uiteraard in overleg met zorgaanbieders en verhuurders) in beeld brengen welke locaties/gebieden mogelijk geschikt zijn om een locatie te openen, of uit te breiden. We willen ook helpen zorgen voor voldoende geschikte woningen voor cliënten die uitstromen uit Beschermd Wonen. De samenwerkende gemeenten hebben hiertoe een spreidingsopgave geformuleerd, die ook past bij de visie op een beschermd thuis. Het streven is om de spreidingsopgave in 5-10 jaar te realiseren. Voor het uitgewerkte scenario voor deze spreidingsopgave verwijzen we u naar het Regionaal plan van aanpak 2018-2020 doordecentralisatie Beschermd Wonen en Maatschappelijke (I20.00687).

Komen tot kaders voor de toegang tot Beschermd Wonen

Ook na de doordecentralisatie zal het nodig zijn om gezamenlijk gefinancierde voorzieningen Beschermd Wonen te hebben. Het regelen van de toegang daartoe moet daarbij ook een gezamenlijke verantwoordelijkheid zijn. De uitvoering daarvan kan wel (deels) lokaal georganiseerd zijn. Wij zullen met elkaar een inhoudelijk en organisatorisch kader ontwikkelen voor de toegang tot Beschermd Wonen. In dit kader onderzoeken we in 2021 de samenwerking tussen centraal onthaal Rotterdam en de lokale toegang Beschermd Wonen in de regio. Ook het ontwikkelen van een gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie behoort tot de (te onderzoeken) mogelijkheden.

Financieel kader voor 2021

In het financieel kader voor 2021 voor Beschermd Wonen zijn voor wat betreft de herverdeling van middelen BW over de regiogemeenten nog geen wijzigingen. Wel vindt in 2021 de uitname plaats uit het gemeentefonds in verband met de openstelling van de Wet langdurige zorg (Wlz) voor mensen met chronische psychische beperkingen. Als gevolg hiervan stroomt een deel van de mensen die nu van gemeente Rotterdam een beschikking voor Beschermd Wonen heeft door naar de Wlz. Het budget dat Rotterdam uitgaf aan deze groep cliënten zal volgens het principe ‘geld volgt cliënt’ worden overgeheveld naar het zorgkantoor. Hiervoor is initieel een uitname gedaan van (landelijk) € 495 mln. Deze initiële uitname is al verwerkt in de Rotterdamse begroting 2021.

Hierop zal op grond van de werkelijke uitstroom per centrumgemeente door het Rijk een nacalculatie gemaakt worden, zodat dit uitnamebedrag mogelijk nog wordt gecorrigeerd. De definitieve uitkomsten van deze nacalculatie zullen pas na de zomer 2021 beschikbaar zijn.

Toekomstige kaders voor financiering en inkoop

De huidige contracten tussen gemeente Rotterdam en aanbieders Beschermd Wonen lopen tot en met halverwege 2022. De volgende overheidsopdracht voor Beschermd Wonen in onze regio zal een meer gemeenschappelijk karakter hebben. Onze denkrichting voor de toekomstige financiering van Beschermd Wonen is om financieel verantwoordelijk te willen zijn voor de eigen cliënten (cliënten die uit de gemeente komen en/of een binding met de gemeente hebben). Hiertoe zullen wij u in de loop van 2021 een voorstel voor een regionale begroting Beschermd Wonen 2022 doen. Het eerste begrotingsjaar voor de regio is daarmee een jaar waarin er nog geen sprake zal zijn van herverdeling van middelen op grond van het objectieve verdeelmodel. Wij vinden het echter van belang om een gemeenschappelijk vertrekpunt te hanteren. Uiteraard moet dit passen bij de landelijk gehanteerde invulling die aan het woonplaatsbeginsel wordt gegeven. Wij zullen hiertoe nadere concrete afspraken maken, landelijk vanuit VNG en VWS zullen hiervoor ook de nodige kaders worden meegegeven.

Aanpassing van het zorglandschap: inkoop van tussenvoorzieningen per 2022

De gemeente Rotterdam is bezig met de vernieuwing van de aanbesteding van een aantal maatwerkvoorzieningen, waaronder de maatwerkvoorziening Beschermd Wonen. De voorbereidingen hierop vinden plaats in samenwerking met de regiogemeenten. Besloten is tot een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor deze cliëntgroep. In het betreffende perceel (GGZ-intramuraal) zal ook een tussenvoorziening aan het zorglandschap worden toegevoegd. Deze voorziening vult het gat op tussen Beschermd Wonen intramuraal en de (lokale) ambulante ondersteuning aan een cliënt met een eigen woning. Bij een tussenvoorziening blijft het nog steeds gaan om cliënten die toezicht in de directe nabijheid nodig hebben. Dit toezicht kan soms iets minder intensief zijn en de cliënt bekostigd zijn verblijf zelf.

De zwaarste variant nachtelijk toezicht die in een tussenvoorziening kan worden geïndiceerd is een slaapwacht. Er is geen sprake van intramurale ondersteuning dus de verblijfscomponent wordt niet vanuit het Wmo-arrangement gefinancierd. Net zoals bij de intramurale bekostiging zal de benodigde ondersteuning overdag en 's nachts via het indiceren van een arrangement worden bekostigd. Er zijn twee varianten voor nachtelijke ondersteuning mogelijk: een ambulante wacht of slaapwacht.

De verwachting is dat een deel van de cliënten die nu een intramurale BW-indicatie hebben (naar schatting enkele honderden), in aanmerking komen voor een tussenvoorziening. Bestuurlijk is in januari 2021 besloten dat in de situatie na de nieuwe aanbesteding, ook cliënten die in aanmerking komen voor een tussenvoorziening GGZ, ongeacht de variant van de nachtelijke ondersteuning, een gezamenlijke verantwoordelijkheid blijven voor de regio.

De juridische en organisatorische inrichting van de samenwerking

Het sluitstuk vormt voor ons de juridisch/organisatorische inrichting. Hierin zullen we de samenwerking tussen de gemeenten formeel vastleggen. De inrichting hiervan is voor een belangrijk deel afhankelijk van de uitkomsten van de bovengenoemde onderdelen. Hierbij zal u een passende keuze worden voorgesteld, vanuit verschillende samenwerkingsvormen die onder de Wet gemeen-

schappelijke regelingen (Wgr) vallen. De wethouders zorg in de regio hebben de voorkeur uitgesproken voor een zogenaamde centrumregeling met een stuurgroep voor de inrichting van de regionale samenwerking. Een nadere uitwerking hiervan is in voorbereiding en vraagt nog nader overleg en een zorgvuldige juridische toetsing. Een voorstel ter besluitvorming zal naar verwachting aan uw raad worden aangeboden in het vierde kwartaal van 2021.

2 Financiële en juridische consequenties/aspecten:

Zoals gesteld wordt er met deze informatiebrief nu geen besluit van u gevraagd en zijn er nu nog geen financiële of juridische consequenties. Omdat het hier een complex dossier betreft, doen wij ook het aanbod om hier op korte termijn, het streven is mei van 2021, informatieve sessies voor de betrokken gemeenteraden te organiseren. Op basis van de voorlopige uitkomsten van de herijking van het gemeentefonds kunnen wij ook een eerste inschatting kunnen maken van de toereikendheid van de budgetten Beschermd Wonen voor onze regio, in relatie tot onze gemeenschappelijke opgave hierin. Dit kan momenteel niet meer zijn dan een eerste inschatting, aangezien een nieuw Kabinet zal besluiten over de herijking van het gemeentefonds.

Met een vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Lansingerland

Lucas Vokurka
Secretaris

drs. Pieter van de Stadt
Burgemeester

Bijlage(n):

- Regionaal plan van aanpak doordecentralisatie Beschermd Wonen 2021, (T21.03454)